

Osake takaisinmaksettavana varana

Tulkinta

Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014; jäljempänä LLL) 1 luvun 5 ja 6 §:n takaisinmaksettaviksi varoiksi ja EU:n vakavaraisuusasetuksen¹ 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan mukaisiksi muiksi takaisinmaksettavaksi varoiksi katsotaan sellaiset osakkeet, jotka liikkeeseen laskenut yhtiö on sitoutunut lunastamaan merkitsijältä takaisin viimeksi mainitun niin vaatiessa.

Perustelut

Finanssivalvonta on valvontatyössään havainnut, että edellä kuvatun kaltainen takaisinmaksusitoumus saatetaan antaa osakkeet liikkeeseen laskeneen yhtiön verkkosivuilla esitettävissä osakeannin ehdoissa. Osakkeenomistajalle voi myös syntyä oikeus vaatia lunastusta yhtiöjärjestyksen määräyksellä. Finanssivalvonta on niin ikään havainnut, että tällaisiin niin sanottuihin takaisinmaksettaviin osakkeisiin on tavattu liittää myös yhdistelmä muita ominaisuuksia, jotka ovat omiaan tukemaan edellä tarkoitettua tulkintaa tosiasiallisesti velaksi katsottavasta osakkeesta. Tällaisia ominaisuuksia ovat erityisesti seuraavat: osakkeiden siirtokelvottomuus², säännöllisen suuruiset ja säännöllisin välein maksettavat osingot³ sekä osakkeiden yhtiössä tuottamien hallinnoimisoikeuksien, kuten äänioikeuden, puuttuminen.

EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan mukaan luottolaitoksella tarkoitetaan yritystä, joka liiketoimintanaan vastaanottaa yleisöltä talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja ja myöntää luottoja omaan lukuunsa. LLL 1 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan luottolaitostoiminnalla tarkoitetaan liiketoimintaa, jossa yleisöltä vastaanotetaan takaisinmaksettavia varoja sekä tarjotaan omaan lukuun luottoja tai muuta rahoitusta.

LLL 1 luvun 6 §:n mukaan takaisinmaksettavilla varoilla tarkoitetaan liiketoiminnassa velaksi otettuja varoja. Käsitettä "muut takaisinmaksettavat varat" ei määritetä EU-säätelyssä. EU:n tuomioistuin on ottanut kantaa muun takaisinmaksettavan varan käsitteeseen rikosoikeudenkäyntiin liittyvässä asiassa C-366/97⁴ seuraavasti:

"...ilmaisulla "muut takaisinmaksettavat varat" tarkoitetaan niiden rahoitusvälineiden, joiden luonteeseen kuuluu erottamattomasti se ominaisuus, että ne ovat takaisinmaksettavia,

¹ Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 575/2013.

² Siirtokelvottomuudesta voi seurata, että sijoittajalla ei ole mahdollista saada varojaan takaisin muutoin kuin että yhtiö lunastaa osakkeen.

³ Tällainen osinko voidaan katsoa tosiasiallisesti kiinteäksi koroksi.

⁴ Tuomio 11.2.1999, [EU:C:1999:71](#).

lisäksi myös niitä rahoitusvälineitä, joiden luonteeseen ei kuulu erottamattomasti se, että ne maksetaan takaisin, mutta joiden osalta sovitaan maksettujen varojen takaisinmaksusta.”

Luottolaitosdirektiivin⁵ perustelujen mukaan:

”Talletusten suojaamiseksi ja tasapuolisten kilpailuolojen luomiseksi luottolaitosten kesken valvonnan yhteensovittamistoimien olisi koskettava kaikkia luottolaitoksia.”⁶

”Yhteensovittamistoimia olisi sen vuoksi sovellettava mahdollisimman laajalla alalla, joka käsittää kaikki laitokset, joiden toimintaan kuuluu vastaanottaa yleisöltä takaisin maksettavia varoja joko talletuksina tai muussa muodossa, kuten laskemalla jatkuvasti liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja tai muita vastaavia arvopapereita sekä myöntämällä luottoja omaan lukuunsa.”⁷

Luottolaitosdirektiivin mukaan sen ja EU:n vakavaraisuusasetuksen tavoitteena on varmistaa pankkien vakavaraisuus.⁸ Pankkien vakavaraisuusvaatimuksilla turvataan, että pankeilla on riittävästi omia varoja ottamiensa riskien kattamiseksi. Pantakoon merkille, että tällaiset vakavaraisuusvaatimukset eivät koske sellaista luotonantoa, joka ei ole toimiluvanvaraista esimerkiksi siitä syystä, jos luotonantaja ei rahoita luotonantoon yleisöltä vastaanotetuilla takaisinmaksettavilla varoilla.

Lisäksi Finanssivalvonta katsoo, että tulkinta osaltaan tukee EU:n vakavaraisuusasetuksen yleisen tavoitteen saavuttamista. Asetuksen mukaan sen yleisenä tavoitteena on edistää taloudellisesti hyödyllisiä pankkitoimia, jotka palvelevat yleistä etua, ja hillitä kestäväntöntä rahoituskeinotlua, jolla ei ole todellista lisäarvoa⁹.

Soveltamisala

Tulkintaa sovelletaan yhtiöihin, joiden liiketoiminta myös muilta kuin takaisinmaksettavien varojen vastaanottamisen osalta täyttää toiminnan luvanvaraisuudelle LLL:ssa säädetyt edellytykset.

Sovellettavat lainkohdat

EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohta

⁵ Oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU.

⁶ Luottolaitosdirektiivin johdanto-osan 12. kappale.

⁷ Luottolaitosdirektiivin johdanto-osan 14. kappale.

⁸ Luottolaitosdirektiivin johdanto-osan 34. kappale.

⁹ EU:n vakavaraisuusasetuksen johdanto-osan 32. kappale.

LLL 1 luvun 5 §:n 1 momentti, 1 luvun 6 §:n 1 momentti, 2 luvun 1 §, 2 luvun 2 §:n 1 momentti

Siirtymäaika

Tulkintaa sovelletaan kahden (2) kuukauden kuluttua siitä, kun tulkinta on julkaistu Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

Muut oikeudelliset näkökohdat

LLL 2 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan muu kuin luottolaitos ei saa harjoittaa liiketoimintaa, jossa yleisöltä vastaanotetaan takaisinmaksettavia varoja muulla tavoin kuin laskemalla liikkeeseen arvopaperimarkkinain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja arvopapereita. Sallituista poikkeuksista edellä mainittuun luvanvaraisuuteen säädetään LLL 2 luvun 3 §:ssä.

LLL 2 luvun 1 §:n mukaan luottolaitostoimintaa ei saa harjoittaa ilman tässä laissa tarkoitettua toimilupaa.

LLL 20 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008; jäljempänä FivaL) 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä ja rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat muun muassa LLL:n 2 luvun 1 §:n säännös luottolaitostoiminnan luvanvaraisuudesta ja 2 §:n säännös luottolaitoksen yksinoikeudesta takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen.

FivaL 40 §:n 1 momentin mukaan seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo muun muassa LLL 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

LLL 21 luvun 2 §:n mukaan joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ilman LLL 2 luvun 1 §:n mukaista toimilupaa on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luottolaitosrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklassa säädetään pankkien ydinpääomaan laskettavista pääoman eristä. Finanssivalvonnan takaisinmaksettavien varojen tulkinnalla ei ole vaikutusta kyseisen lainkohdan tulkintaan. Pankkien vakavaraisuuslaskennassa on, ja tästä tulkinnasta riippumatta, otettava huomioon 28 artiklan säännökset, kuten mitä sanotun artiklan 1 kohdan e, f ja g alakohdassa säädetään eräpäivättömyydestä, takaisinmaksusta ja lunastusmahdollisuudesta.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa lakimies Juho Kivi-Koskinen, puhelin 09 183 5260.